

Supplerende oplysninger til analysen af høreområdet i Region Midtjylland (foråret 2022)

Dato 23-06-2022

Leanne Hejlskov

LEAHEJ@rm.dk

1-30-4-06-V

Side 1

Regionsrådet har den 25. maj 2022 besluttet, at der forud for budgetforhandlingerne 2023 udarbejdes en mere dybdegående analyse af det fremtidige behov på høreområdet. Dette notat er supplerende til den analyse af høreapparatbehandling, der indgik som bilag til dagsordenspunktet *forslag til nedbringelse af ventetiderne på høreapparatbehandling* ved regionsrådsmødet den 25. maj 2022.

I det følgende udfoldes økonomien på høreområdet samt efterspørgslen på høreapparatbehandling i Region Midtjylland. Herudover uddybes den aktuelle personalesituation i de offentlige audiologi/høreklinikker. Til sidst præsenteres Aarhus Universitetshospital og Regionshospitalet Gødstrups overvejelser i forhold til at optimere arbejdsgange for høreapparatbehandling.

Økonomi

I Finansloven 2019 blev der afsat en nationale pulje til høreområdet, hvorfra Region Midtjylland i perioden 2019-2022 har fået 5,4 mio. kr. pr. år til høreområdet. Som det også fremgår af regionsråds sagen den 25. maj 2022 har der været usikkerhed om, hvorvidt midlerne fortsat vil blive tildelt. Der er nu kommet en afklaring, som betyder at midlerne ophører ved udgangen af 2022 og Region Midtjylland har fået oplyst, at midlerne ikke forlænges eller permanentgøres via Det Udvidede Totalbalanceprincip (DUT). Det betyder en manko på 5,5 mio. kr. til høreapparatbehandling. Midlerne er tidligere blevet tildelt til ca. 1.305 komplicerede og ukomplicerede forløb.

Analysen af høreområdet og den foreslåede model for nedbringelse af ventetider tager ikke højde for ovenstående, det vil betyde at der mangler 5,5 mio. kr. til høreområdet samt ca. 1.305 behandlingsforløb.

I tabel 1 skitseres økonomien for at kunne opretholde den

nuværende kapacitet samt forslaget om at udvide kapaciteten i de offentlige klinikker med 1.350 behandlinger pr. år med henblik på at robustgøre høreområdet frem mod 2031.

Tabel 1: Prisen for opretholdelse af og udvidelse af kapaciteten på høreområdet

	Pris i mio. kr. (PL-2022)*
Opretholde nuværende kapacitet	5,5
Udvidelse af kapaciteten på høreområdet med ca. 600 komplicerede og 750 ukomplicerede høreapparatbehandlingsforløb pr. år.	5,65
I alt	11,15

*Priserne i tabellen er inkl. høreapparater.

Efterspørgsel på høreapparatbehandlinger

Som det fremgår af analysen af høreområdet i Region Midtjylland fra foråret 2022, var der medio marts 2022 i alt 4.527 patienter på venteliste til høreapparatbehandling på Aarhus Universitetshospital og Regionshospitalet Gødstrup. For at undersøge, hvordan forholdet mellem aktivitet og efterspørgsel på høreapparatbehandling ser ud, hvis der ikke var patienter på venteliste, er efterspørgslen på høreområdet estimeret. Estimererne er baseret på henvisningsdata suppleret med hospitalernes vurdering af mængden af patienter, der ikke indgår i data.

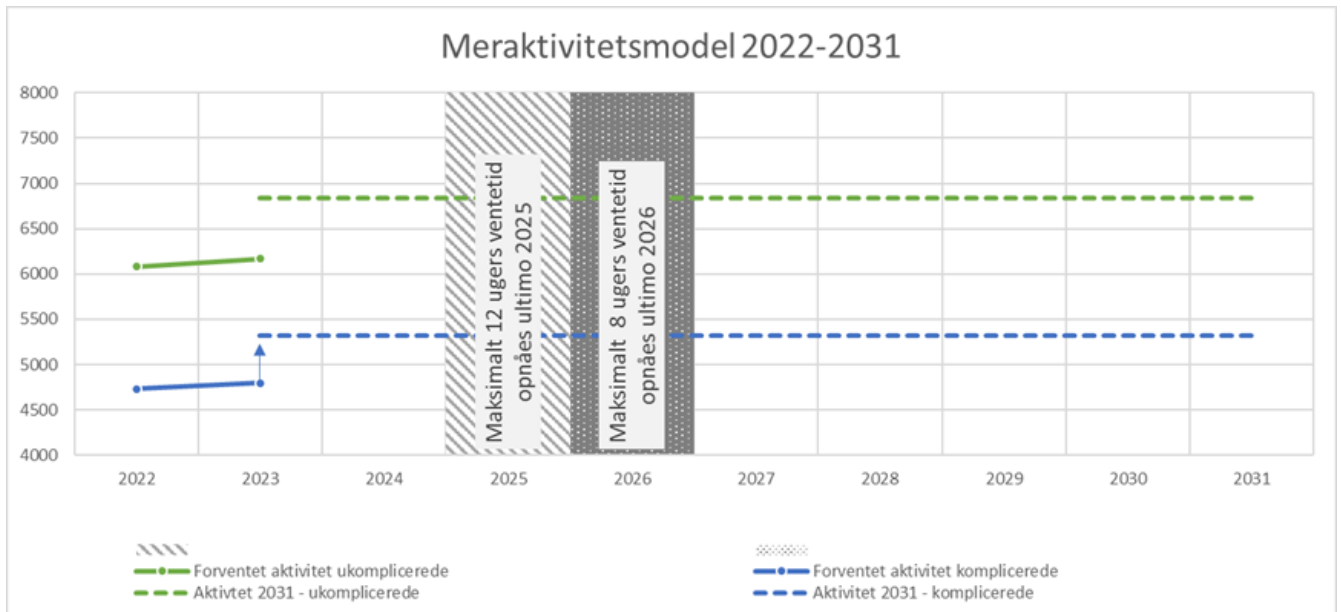
Det er ikke muligt at trække data på henvisninger opdelt på kompliceret og ukompliceret høreapparatbehandling. I tabel 2 fremgår det estimerede antal henvisninger til høreapparatbehandlinger i 2021 samt en fremskrivning til 2022.

Tabel 2: Estimerede antal henvisninger (personer over 18 år) til høreapparatbehandling i 2021 samt fremskrivning til 2022

	Antal henvisninger i 2021 (unikke cpr.nr.)	Forventede henvisninger i 2022* (unikke cpr. nr.)
AUH	3.929	3.978
RHG	5.600	5.669
I alt	9.529	9.647

*2021 fremskrevet med 12,3 procent

Aarhus Universitetshospital forventer i 2022 at opnå en aktivitet på i alt 4.450 høreapparatbehandlinger, mens Regionshospitalet Gødstrup forventer at foretage 5.660 høreapparatbehandlinger. Sammenholdt med efterspørgslen i 2021 og fremskrivningen til 2022 på høreapparatbehandling i på Aarhus Universitetshospital og Regionshospitalet Gødstrup ser det forventede aktivitetsniveau for 2022 ud til at kunne rumme efterspørgslen. Dermed forventes prognosen med de to scenarier for nedbringelse af ventetider at holde, såfremt aktiviteten i 2023 samlet set udvides med 1.350 behandlinger. I så fald vil der ved udgangen af 2025 være en ventetid på maksimalt 12 uger og ved udgangen af 2026 vil ventetiden være nedbragt til maksimalt 8 uger. Samtidigt vil de audiologiske afdelinger være rustet til at klare den forventede højere efterspørgsel i 2031. Dette er illustreret i figuren nedenfor.

En væsentlig forudsætning for forslaget til nedbringelse af ventetider på høreområdet, som vist i ovenstående meraktivitetsmodel er, at der i budget 2023 findes 5,5 mio. kr. til opretholdelse af den nuværende kapacitet på høreområdet. Baggrund for dette er beskrevet først i notatet.

En anden væsentlig forudsætning for at prognosen holder er, at den nuværende fordeling af patienter, som vælger at få høreapparathandling privat eller offentligt i eller uden for Region Midtjylland ikke ændre sig, som følge af lavere ventetider i de offentlige klinikker. Det bemærkes, at næsten halvdelen af høreapparathandlingerne blev varetaget i det private i 2021, der er dermed mange patienter, som kan flytte sig til det offentlige. Herudover gør de øvrige forudsætninger for analysen sig forsat gældende:

- Der er nye faglige kvalitetskrav på vej. Det vides endnu ikke om det vil påvirke arbejdsgange eller stille større krav til behandlingsindsatsen.
- Den nuværende fordeling af borgere med behov for høreapparater i befolkningen er uændret.
- AUH og RH Gødstrup skal kunne rekruttere personale til at udvide kapaciteten, hvilket der kan være udfordringer med, særligt ift. audiologiassistenter.

I tabel 3 fremgår antallet af høreapparathandlinger for borgere i Region Midtjylland i 2021 og hvordan handlingerne fordeler sig på henholdsvis offentlig, privat og ugenregional. Den udenregionale aktivitet er baseret på data fra Amgros over antal registrerede udleverede høreapparater fra Amgros. Udregningen af antallet af handlinger tager afsæt i en antagelse, om at patienter i gennemsnit får udleveret 1,8 høreapparat. Antallet af høreapparathandlinger foretaget udenregionalt har været stigende fra 2019 til 2021. I 2019 blev ca. 1.700 høreapparathandlinger varetaget udenregionalt.

Tabel 3: Antal høreapparatbehandlinger for borgere fra Region Midtjylland i 2021

	2021
Antal patienter, som har fået tilskud til høreapparat (baseret på antal faktura)	9.156
Antal patienter, som har fået høreapparatbehandling på AUH eller RHG	9.074*
Aftale med CFK	700
Udenregionalt**	2.457
I alt	21.387

*I bilaget med analysen af høreapparatbehandlinger, tabel 3 er der en fejl i antallet af behandlinger på AUH/RHG. Tallet er nedjusteret fra 10.074 til 9.074.

** I data fra Amgros kan samme patient indgå flere gange.

For at følge udviklingen på efterspørgslen og forudsætningen om, at patientstrømmene ikke ændre sig, vil administrationen en gang årligt undersøge, hvordan høreapparatbehandlinger for borgerne i regionen fordeler sig. Hvis det skulle vise sig, at patientstrømmene ændrer sig eller at efterspørgslen stiger udover det forventede, vil regionsrådet blive orienteret herom.

Personalesituationen

Både Regionshospitalet Gødstrup og Aarhus Universitetshospital har givet udtryk for, at der opleves udfordringer med at rekruttere audiologiasistentter. Dette kan hænge sammen med at uddannelsen er placeret i Odense samt at regionen ikke kan konkurrere med lønningerne i eksempelvis det private.

Regionshospitalet Gødstrup

Høreklinikkerne i Viborg og Holstebro er på nuværende tidspunkt fuldt bemandet. Der opleves dog udfordringer med at fastholde personalet. Dette hænger sammen med, at særligt de private aktører kan tilbyde bedre lønvilkår end regionen. Derudover kan en udvidelse af andre offentlige tilbud trække personale andre steder hen end på hospitalerne.

Der er ved den seneste ansøgningsrunde til elevpladser for audiologiasistentter kun modtaget 4 ansøgninger, hvilket er væsentligt færre ansøgninger end normalt, hvor Regionshospitalet Gødstrup plejer at modtage 20-30 ansøgninger.

Aarhus Universitetshospital

Audiologisk Afdeling på Aarhus Universitetshospital er udfordret af ledige stillinger inden for flere personalegrupper. Den akutte personalesituation som er præcenteret nedenfor er for hele audiologisk afdeling, hvor der også varetages andre funktioner end høreapparatbehandling.

Afdelingen har haft tre ledige audiologiasistentstillinger ved den seneste ansøgningsrunde. Der var ved ansøgningsrunden kun en færdiguddannet audiologiasistent blandt ansøgerne, denne blev ansat. Derudover ansatte afdelingen en endnu ikke færdiguddannet audiologiasistent, som starter den 1. september 2022. Der er forsat en ledig stilling. Afdelingen har i 2020 og 2021 ansat universitetsuddannede audiologer, men disse kræver en langvarig praktisk oplæring på grund af deres uddannelses sammensætning. Desværre har afdelingen oplevet, at de universitetsuddannede audiologer, som de har ansat efter oplæring

bliver headhuntet til stillinger i private virksomheder eller søger til kommunerne. Der er på nuværende tidspunkt audiologiassistentressourcer svarende til 13,5 dage pr. uge til behandling af kompliceret høretab.

I forhold til sekretærer, har afdelingen tre ledige stillinger ud af ni. Her er der også udfordringer med at rekruttere, da der i ansættelsesrunderne er udfordringer med, at ansøgerne får job andre steder undervejs.

I forhold til læger er der aktuelt en speciallægestilling, som ikke er besat. Denne stilling holdes ledig af sparehensyn, og fordi afdelingen ikke forventer nogen ansøgere, hvis stillingen slås op. Der mangler hermed læger til varetagelse af behandling af kompliceret høretab på Audiologisk afdeling. De lægefaglige ressourcer til varetagelse af behandling af kompliceret høretab, når de øvrige opgaver er udført, afhænger af antallet af reservelæger med ophold i afdelingen. Når der ikke er reservelæger mangler der tid svarende til 6 dage pr. uge til varetagelse af kompliceret høreapparatbehandling, med 1 reservelæge er der et underskud på 1 dag pr. uge og med 2 reservelæger er der 4 ledige dage til varetagelse af kompliceret høretabsbehandling.

Indenfor øvrige personalegrupper forventes der inden for en årrække at være flere, som vil gå på pension. Det forventes at nye specialister til området vil skulle rekrutteres fra egne rækker, og dermed vil det kunne udfordre kapaciteten til andre typer af kompliceret høretab, hvis det ikke lykkes at rekruttere personale.

Rekruttering og fastholdelse af personale vurderes på baggrund af ovenstående at være en udfordring inden for høreområdet, som kan udfordre aktiviteten inden for høreapparatbehandling.

Optimering af arbejdsgange

Regionshospitalet Gødstrup og Aarhus Universitetshospital arbejder løbende på at optimere arbejdsgangene i forbindelse med høreapparatbehandling. Begge hospitaler har forholdt sig til modellen med sammedags-princip, der praktiseres på Odense Universitetshospital, hvor patienterne får udleveret høreapparater samme dag.

På Regionshospitalet Gødstrup er det den samme audiologiassistent, der laver høreprøver og udleverer høreapparatet, hvilket er mere effektivt end når forskelligt personale skal sætte sig ind i den samme patients situation og behov. Når det giver mening og er praktisk muligt med det mindre lager af høreapparater, som høreklivkerne har, så får patienterne udleveret et høreapparat samme dag, som høreprøven udarbejdes. Regionshospitalet Gødstrup vurderer, at den tidsmæssige gevinst ved en model, hvor patienterne får udført høreprøve og udleveret høreapparater samme dag er begrænset. Derudover kan sådanne forløb kun tilbydes til patienter med ukompliceret høretab, der ikke skal have støbt øreprop i forbindelse med behandlingen.

Aarhus Universitetshospital mener at sammedags-princip skal bruges i det omfang, at det er fagligt og praktisk muligt. Det vil dog kræve yderligere koordinering og flere lokaler, som kan bruges til patienterne. Derudover vil der gå flere tider tabt, hvis patienter, som er booket til en sammedagspakke alligevel ikke viser sig kunne indgå i en sådan.

Både Regionshospitalet Gødstrup og Aarhus Universitetshospital gør opmærksom på, at hvis flere skal få høreapparater sammen dag, som de får udført høreprøven, vil det kræve et større lager af høreapparater.

Indførelse af færre faste kontroller er noget, som begge hospitaler har arbejdet med. I arbejdet med at reducere antallet af kontroller, sker det med fokus på, at der ikke sker et kvalitetstab på baggrund af dette. Det kan dog blive udfordret af de kommende nye faglige kvalitetskrav fra Sundhedsstyrelsen, såfremt der heri indgår krav til kontrolbesøg.